

Crítica

ABBAS, I. [et al.]. *Pensem en la salut?* Girona: EAP, 2003. 161 p.

ALBERCH I FIGUERAS, Ramon. *Guia del call jueu de Girona. Girona / Saragossa: Ajuntament/Libros Certeza*, 2003. 131 p.

BERNILS I MACH, Josep M. *Darnius*. Girona: Diputació/Caixa de Girona, 2003. 96 p.

BONAVENTURA, Carles. *GI21: CATX-XI. Girona té la paraula*. Barcelona: CCG, 2003. 300 p.

BOUIS, Pepa. *Sebas Parra i Nuño: aproximació biogràfica*. Barcelona: Mestres 68, 2003. 108 p.

CALZADA, Arcadi; HUGHES, Robert; GIRALT-MIRACLE, Daniel [traducció d'Isabel Marsà]. *Corberó a Cap Roig*. Girona: Caixa de Girona, 2003. 88 p.

CAMINAS BRUGUÉ, Joan. *L'estat de la qüestió de l'ètica aplicada als serveis socials i l'acció educativa*. Girona: Campus Arnau d'Escala, 2003. 138 p.

CASANÓVA, Joan-Ives. *Lux Veneris. Perpinyà / Girona: Trabucaire/Alzamora*, 2003. 86 p.

DIVERSOS AUTORS. *Costa Brava & Girona*. Sant Andreu de Llavaneres: Llavan Traders, 2003. 88 p.

DIVERSOS AUTORS. *La integració de les universitats a l'espai europeu*. Barcelona: Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, 2003. 144 p.

DIVERSOS AUTORS. *La percepció dels estudiant i graduats sobre la Universitat Pública: VII Jornada dels Consells Socials de les Universitats Públiques Catalanes*. Girona: Universitat de Girona, 2003. 65 p.

DIVERSOS AUTORS. *La renovació pedagògica: Comunicacions de les XVI Jornades d'Història de l'Educació dels Països Catalans*. Girona: CCG, 2003. 561 p.

DIVERSOS AUTORS. *Mapa de excel·lència en física y química de las universidades españolas*. Girona: Universitat de Girona, 2003. 142 p.

50 anys davant del micròfon

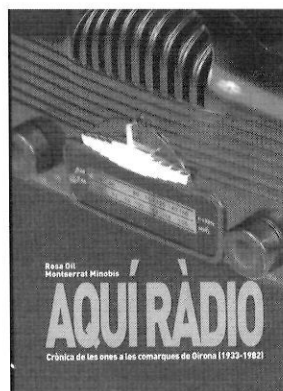
Gil, Rosa i MINOBIS, Montserrat.

Aquí ràdio. Crònica de les ones a les comarques de Girona (1933-1982).

Col·lecció Papers de Comunicació, 3. Col·legi de Periodistes de Catalunya (Demarcació de Girona) / Diputació de Girona. Girona, 2003.

Molt escasses, i encara només dedicades a alguna emissora en concret, eren fins ara les obres que tractaven el mitjà radiofònic a Girona i les seves comarques. Per això, ja anava essent urgent la confecció d'un text genèric amb el qual es resseguissin els orígens, l'evolució, els personatges i les interioritats de la ràdio gironina.

Les autores no han pretès sortir del seu ofici de periodistes per assumir el d'historiadors. Sabien —i ho confessen obertament— que no era aquest el seu paper. Per això no estem davant d'un assaig en el sentit historiogràfic del terme, sinó més aviat davant d'una crònica, oberta a la polifonia de les nombroses veus que hi han col·laborat aportant-hi dades, vivències i anècdotes. 41 personatges hi escriuen el testimoni del seu pas per aquella o altra emissora, en un ventall que va des del temps de la República fins a la instauració plena de la democràcia i la introducció massiva

de les emissions en FM.

Per encabir i ordenar tot aquest material, les autores han elaborat, a la primera part del llibre, un descripció per encaixar la ràdio a Catalunya, i concretament la de Girona, en el context històric i social en què es generà. S'hi tracten temes com l'ús del català a les ones, la censura en l'època franquista i l'evolució del mitjà al llarg dels gairebé 50 anys en què se centra aquest estudi.

La segona part del material són les col·laboracions dels testimonis —locutors, tècnics, directors, etc., veus conegudes dels oïdors gironins— que han treballat i treballen en el dia a dia davant del micròfon.

Aquí ràdio conté també reproduccions de documents inèdits referits a la censura, tant de peces musicals com d'informacions, en els primers decennis del franquisme. Igualment, s'aporten fitxes amb les dades més destacades de les emissores

actuals en el nostre àmbit geogràfic. Per tot això, l'obra constitueix —com assenyalava l'historiador Lluís Costa, director de la col·lecció— una eina i un referent essencial per a tot treball ulterior sobre la radiofonia a Girona.

Dani Vivern

El magisteri i la vida

MARQUÈS, Salomó.

L'escola a Catalunya durant el segle XX. El testimoni de les germanes Macau Julià.

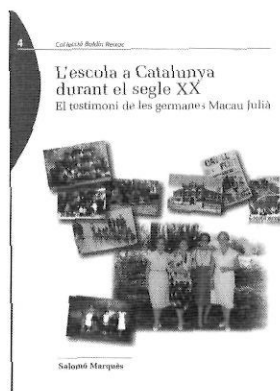
Col·lecció Baldori Reixac núm. 4. Dlleure, Girona, 2002. 76 pàgines.

Aquest llibre és un petit regal, el fruit feliç d'un trobament. És, a més, una d'aquelles obres que només poden fer aquells investigadors profundament amats del seu objecte d'estudi: per la seva aparent senzillesa, pel seu discórrer gairebé narratiu, per la seva capacitat de síntesi. És, encara, una homenatge a una saga, la dels Macau, i a una professió, la de mestre, tan bescantada i discutida en aquest temps de turbulències i desconcerts.

En les escasses 76 pàgines del llibre que presentem, de fet, se n'hi inclouen dos, tal i com es pot deduir de la precisió del seu títol. D'una banda, hi trobem la història

de «l'escola a Catalunya durant el segle XX», que és, per damunt de tot, una obra de tesi on el pedagog Salomó Marquès dibuixa, amb un discurs fluid, ple de saviesa i de matisos, però alhora alliberat de formalismes innecessaris, un sensacional fris, breu i contundent, llegidor i essencial, de l'educació a casa nostra durant el segle passat. De l'altra, hi ha «el testimoni de les germanes Macau Julià», la visió d'aquestes quatre germanes mestres, filles del també mestre Isidre Macau, que posen veu, vida i color a una història de la qual se'n senten, ben legítimament, protagonistes. Saga, la dels Macau, que continuaran la major part dels néts, mostra ben palpable i material que la professió, el magisteri, s'ha confós amb la vida mateixa. D'aquí l'halo d'homenatge que traspuja tot el text, més que a les germanes Macau, a tota la professió en general, com es diu explícitament a la dedicatòria.

Es tracta, per tant, d'oferir una panoràmica general de l'evolució de l'educació a casa nostra durant el segle XX amb l'acompanyament de Carme Macau (1911-2002), Pepita Macau (1914), Rosa Macau (1916) i Maria Antònia Macau (1922). L'objectiu no és pas el d'oferir-nos la biografia professional d'aquestes quatre mestres, sinó, en paraules de l'autor, una aproximació que busca per damunt de tot que els lectors «coneguin i estimin

una mica més l'escola del nostre país». Ni més ni menys. Es tracta, en definitiva, d'un llibre valent i exemplar en l'ús de les fonts orals i rigorós en la interpretació històrica del que ha estat el segle XX a Catalunya a través de les seves escoles i dels seus mestres.

Xavier Besalú

Els primers habitants de la Selva

GARCIA GARRIGA, Joan i MARTÍNEZ MOLINA, Kenneth.

Homínids a la Selva. biològica i cultural del primers humans de les comarques de Girona.

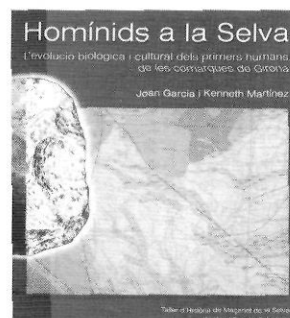
Estudis i Textos 8. Taller d'Història de Maçanet de la Selva i Centre d'Estudis Selvatans, 2003.

La difusió dels resultats dels treballs arqueològics havia estat un dels assumptes pendents de la nostra comunitat científica, que provocava una preocupant trigança en la manera en què les principals

fites assolides arribaven al conjunt de la societat. En els darrers anys, però, les iniciatives per fer conèixer el nostre patrimoni han estat nombroses, i amb més o menys encert hi podem comptar des de parcs arqueològics fins a diferents publicacions divulgadores. Dins aquesta tendència hem de situar la monografia de J. Garcia i K. Martínez sobre les indústries en pedra tallada trobades a la comarca de la Selva –i en particular les del jaciment de Puig Marí, de Maçanet de la Selva– realitzada dins la col·lecció Estudis i Textos, que amb tanta cura i encert ja fa tres anys que va endegar el Centre d'Estudis Selvatans, destinada a estudis aprofundits sobre la història de la comarca.

D'entrada, el que sorpren més d'aquesta publicació és el seu títol, i és que, de moment, restes òssies d'homínids a la comarca de la Selva no se n'han trobat, i, per tant, analitzar-ne la seva evolució biològica sembla –a priori– una mica agosarat. De fet, el que ens proposen els autors és una explicació de com degueren ser aquests homínids a partir de les restes lítiques que ens han deixat escampades en diferents indrets de la comarca, a la manera de la cita bíblica «Pels seus fruits els coneixereu» (Sant Mateu, 7; 20), que l'evangelista proposava per diferenciar els arbres.

Deduir, però, una evolució biològica a partir d'una evolució cultural sembla una tasca prou difícil si no es té

un registre complementari. En aquest cas, els autors, graduats a la Universitat Rovira i Virgili i que formen part d'un equip d'investigació dirigit per Eudald Carbonell i Robert Sala que abasta amb solvència prou contrastada jaciments tan emblemàtics com Atapuè o l'Abric Romaní, utilitzen tota una àmplia base documental per explicar com degueren ser els homínids que van fabricar les eines trobades. I ho fan acostant a un públic no especialista les principals descobertes que s'han realitzat en aquest camp en els darrers anys.

Els més d'un centenar de jaciments que actualment es coneixen a la comarca de la Selva són fruit d'un important esforç d'investigació per part d'un gran nombre de persones, entre les quals cal destacar, en primer lloc, com a veritable impulsor d'aquestes recerques, Nèstor Sanchiz, al capdavant d'un grup de prospectors vinculat al Museu de Sant Feliu de Guíxols, als quals poc després es van afegir Josep Canal, Joan Abad i, amb ells, tota l'Associació Arqueològica de Girona. I si